

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!
GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 131.

CHICAGO, ILL., TOREK, 18. NOVEMBRA — TUESDAY NOVEMBER, 18, 1924.

LETNIK XXXIII.

Slovenskemu kat. narodu v Ameriki

Rev. P. Kazimir Zakrajšek O. F. M.
(Dalje).

Predno nadaljujem ta članek, naj se zavarujem proti vsakemu napačnemu razumevanju teh besedi, da bi jih kdo razumel, kakor da hočem z njimi braniti sebe ali sebe hvaliti, ali da imam kake sebične namene. Marsikdaj se mi je že očitala častihlepnost kot namen mojega delovanja. Vendar vsakdo lahko vidi, ko bi se mi res šlo za kako čast, da bi jo bil lahko veliko dobil, več kakor marsikdo drugi. Kar s tistimi bi bil moral potegniti, s tistimi biti prijatelj in njih delovanje odobravati, ki me bijejo, pa bi bil "najkulantnejši," "najboljši" slovenski duhovnik v Ameriki. Ker pa tega nisem storil in mi je bila samo moja služba in moje prepričanje nad vse in sem na ljubo temu vse drugo žrtvoval, zato sem pa danes najslabši, najničvrednejši slovenski duhovnik v Ameriki.

Vsi napadi na me, me prav nič ne bole in se prav nič ne zmenim za nje. Zato se nikdar ne bom zagovarjal in nikdar branil, temveč rečem vsem tem urednikom, ki pišejo proti meni: Bratje, le naprej! Le krepko udarite! Ko se boste naveličali, boste že nehali.

Zato toraj ni niti najmanj moj namen sebe braniti ali odgovarjati s temi vrsticami Glasu Naroda, ali kakemu drugemu uredniku. Sebe se bom dotaknil samo, kolikor se moram, da pojasnim to, kar hočem povedati!

Čitatelji "A. S. in Edinosti" gotovo vedo o besnem napadanju in divjanju vseh protikatoliških listov, posebno New Yorkskega "Glasu Naroda" zadnje mesece proti meni. "Koverta" pa "koverta" čitate dan na dan v vseh njih predalih. Toliče važnosti je danes v tem velikem času, v katerem smo "koverta," da mu je treba posvetiti cele uvodnike, da cela vrsta uvodnikov.

To sicer ni pri "Glasu Naroda" nič novega. 18 let se že bori proti meni in me napada dan za dnem, z le malimi in kratkimi presledki. V svojem boju proti meni se je poslužil že prav vseh mogočih in nemogočih sredstev, tudi najpodležjih, kakor je laž, obrekovanje, podkupovanje. Tožaril me je že pri prav vseh mogočih oblasteh, od cestnega policmana na vogalu ulice, od katerega je zahteval, da me naj aretirajo, do rimske stolice, pri vseh svetnih, redovnih in cerkvenih oblasteh. Vendar po 18 letih sem še tukaj in se mi do sedaj na vse te tožbe niti las ni skrivil od nikogar. Seveda, ko bi bila le senca kakega madeža na meni, da bi me bil mogel vjeti, — o, kje bi že bil!

Zato pa sem ponosen na te napade in si jih štejem v čast. Gorje meni, ko bi me hvalili listi, kakor je "Glas Naroda," "Prosveta" itd. Sram bi me bilo. Zato bi me "Glas Naroda" ne mogel bolj udariti, kakor če bi me kdaj pohvalil. Zato prosim vse nasprotnne liste, le krepko naprej. Le udarjajte po meni, le vse, prav vse do zadnje pičice objavite pred celo Ameriko, kar veste o meni! Vseh 18 let svojega ameriškega bivanja sem bil izpostavljen najstrožjemu javnemu kritizmu, pa si danes upam vsakemu nasprotniku pogledati naravnost v oči, ali iti pred vsakega svetnega ali cerkvenega sodnika na zagovor.

Da, zadnje čase posebno "Glas Naroda" kar divja proti meni. Vsega hudega sem kriv, kar se kje zgodi, vse samo jaz naredim, kar se stori med katoliškimi Slovenci, jaz sem glavni predsednik K. S. K. J., jaz sem njen duhovni vodja, jaz sem urednik Glasila (Mr. Zupan ali čujete?) Jaz sem priredil vse shode, ki so bili. Jaz sem imel na od teh shodov edini dobiček. Da se je "Naš Dom" ustanovil, je moja "krivda". Kar "Naš Dom" piše, je vse moje delo. Kar v Clevelandu delajo, sem vsega jaz kriv, vse jaz delam, vse jaz vodim. Da, po besedah in kričanju "Glas Naroda" sem nekak vrhovni car ameriških Slovencev. To pa samo na eni strani, kajne na drugi pa piše, da sem tako za nič, da me nihče ne mara, se me tako vsakdo brani, kakor gobavca. Iz Jednote so me vrgli. Vsi duhovniki me sovražijo. Vsi so proti meni. Nihče me ne mara. Vsi katoliški Slovenci me sovražijo, vsi so proti meni itd., itd., itd. In to se bere dan na dan, teden za tednom v "Glas Naroda", brez vse logike, brez zveze, brez razuma — prav kakor zbesneli človek, ki ne ve kaj dela.

Tako, zakaj tako divja Glas Naroda?

Ali sem morda njemu kaj direktno naredil?

Ne! Pred leti, ko se je Mr. Sakser spreobrnil in smo mislili, da bo ostal katoliški Slovenec, kakoršen je po svojih dobrih stariših, sem mu še skušal pomagati, da bi njegovo podjetje napredovalo.

Ali sem slovenskemu narodu v Ameriki tako strašno nevaren, da treba kričati, tako strašno kričati v celih uvodnikih in svariti narod pred menoj? Ne! Zopet ne! Vsakdo ve, da je polagoma odlagam eno stvar za drugo, ki je bila na mojih ramah, da se skušam vedno bolj in bolj odtegniti slovenski javnosti. Ponovno sem že prosil, lepo prosil predstojnike, naj me oprostijo še župnikovanja.

Pa, če bi tudi bil še v javnosti, ako je res, da sem tako

(Dalje na 2. strani.)

Slovenec zgubil življenje pri avtomobilski nesreči.

ZAVOZIL JE V POTNIŠKI VLAK NEKJE BLIZU WILSONA, NA ZAPADNI STRANI MESTA WAUKEGAN. OSTALA POTNIKA STA NEVARNO POŠKOVANA.

Chicago. (Posneto deloma po Chicago Herald and Examiner). — Frank Mravlja, Slovenec star 35 let živeč na 1840 — West 22nd Place je v nedeljo se peljal s svojim avtomobilom v Waukegan. Z njim sta šla rojak Mr. Frank Kobal s 1901 West 22nd Pl. in Mrs. Frances Cvenk s 1847 West 22nd St. Nekako ob 6. uri zvečer jih je zadela nesreča nekje blizu Wilsona, ki se nahaja nekake 4 milje zapadno od Waukegana. Avtomobil je zavozil v potniški vlak, kakor pravi poročilo in nesreča je hotela, da je pri tem rojak Frank Mravlja zgubil svoje življenje. Mrs. Cvenk je jako nevarno poškodovana in poročilo pravi, da bo najbrže podlegla. Frank Kobal pa je zadobil bolj lahke poškodbe in je upati, da bo v kratkem okrevl.

Družini, ki jo je zadela tako težka nesreča, da je zgubila svojega skrbnega očeta izražamo iskreno sožalje!

RAZNE VESTI.

— Chickasaw, Okla. — J. D. Suggs milijonar je bil operiran. Operacijo sta izvršila zdravnik Livermore in Downey, katera sta pa za svoj posel milijonarju zaračunala po milijonarsko, namreč \$100.000. Zadnje besede je pa imelo sodišče, katero je pa znižalo te operacijske stroške na \$1.800.

— Miami, Fla. — Štiri osebe so bile mrtve in 18 ranjenih ko je Florida East Coast osebni vlak skočil s tira, pri čemur se je nekaj voz preukucnilo in ponesrečene potnike v razbitih vozovih potegnilo 300 čevljev po progi, predno je bilo možno ustaviti vlak.

— Jersey City, N. J. — V industrijskem delu mesta je izbruhnil požar, kateri je divjal šest ur, predno se jim je posrečilo ga dobiti pod kontrolo. Med požarom je bilo čuti več eksplozij. Uničenih je nad 30 poslopij, škoda se ceni nad šest milijonov dolarjev. Nad dvatisoč ljudi je brez strehe.

— Hammond, Ind. — Delegacija klanov oblečenih v halje s zakritimi obrazi so med opraviлом prišli v afrikanško metodistovsko cerkev in dali pastoru ček za \$100, katerega bo pa pastor vrnil. Ljudstva se je polastila panika ko so zagledali našemljene Klane v cerkvi.

— V srebrenem rudniku na Catalina otoku, kateri je bil zapuščen nad 60 let in je last William Wrigley, Jr., se je zopet pričelo delo. Prva dva voza rude je prišlo v San Francisco. Ruda je prve kakovosti.

— London. — V pristanišču Kotka, Finsko, je nastala na nekem neimenovanem parniku eksplozija, kjer je našlo 65 potnikov žalostno smrt.

— Mexico City. — Leopold Guerrero, priletni poslanec je bil med preprirom v poslanski zbornici od nekega tovariša ustreljen. Smrt je nastopila par dni po dogodku.

— Kingston, Jamaica. — Tukaj je divjal strahoviti vihar, ki je uničil neki družbi, ki goji sadna drevoja 30.000 sadnih dreves. Škoda je zelo občutna.

— Cleveland, Ohio. — Svetovno znani ravnatelj godbe "Sousa band" John Philip Sousa je obhajal svoj 70 letni

PRVIČ V ŽIVLJENJU.

Prebivalci mesta Homewood prosijo za povišanje davkov.

Davčni urad mesta Homewood je doživel nekaj, kar do sedaj še menda na celemu svetu ni doživel nobeden drugi tozadevni urad.

Meščani 200 po številu so prišli v davčni urad in zahtevali, naj se jim povišajo davki, ker davki, ki jih plačujejo do sedaj, so smešno nizki, tako da se z njimi niti šole ne morejo zdrževati. Uradnik misleč, da sanja, se je uščipnil, potem je še le vrjelo, da je vse to resnica. — No temu se bo že pomagalo in sicer prav z veseljem.

Kloroformirano žrtev roparjev našli tavajočo po gozdu.

Chicago, Ill. — Charles Gibbons, star 19 let bančni sel Northern Bank Note Co. na 2340 N. Racine Ave. je bil najden ko je taval po državnem gozdu v Lake Forest brez cilja pod vplivom kloroforma s katerim so ga banditi omamili ter mu pobrali \$400. — Otto G. Schmidt, tajnik in blagajnik Schmidt Construction kompanije je ravno vstopil v svoj avto ko se mu približata dva oborožena roparja, ki se polastita avtoja, Schmidta pa prisilita da je mirno sedel, nato pa zavozita do 56. ceste in Dorchester ave. kjer ga oropata za \$10.000 in se poslovita. — H. W. Diener je izstopil z avtoja pred tovarno na 400 N. Monticello ave. ko stopi h njemu ropar z revolverjem v roki in ga oropa za \$1.200 katere je Diener nesel iz banke za izplačilo delavcev. Nobenega roparja gori navedenih ropov niso prijeli.

— St. Louis, Mo. — Štirje banditi so napadli Fulton Bag & Cotton Co., kateri so prisilili uslužbenca, da so se morali vsi položiti na tla, nakar so oropali blagajno za \$4.864. — Pittsburgh. Dva maskirana bandita sta vstopila v tovarno Standart Cigar kompanije in odnesla \$8.000.

rojstni dan, pri kateri priliki so imeli na večerji, ki je bila prirejena njemu na čast pogačo s sedemdesetimi svečkami, ki je tehtala 250 funtov.

Iz Jugoslavije.

KAJ PRAVI PRIJATELJ SLOVANOV GROF BEGGUEN O POLITIČNI KRIZI V JUGOSLAVIJI. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Politična kriza v Jugoslaviji.

Grof Begouen, (Francoz) veliki prijatelj našega naroda, ki se je zadnji čas mudil v Jugoslaviji, je minuli mesec podal v pariškemu "Journal des Debats" članek o politični krizi v Jugoslaviji.

Grof Begouen piše med drugim tudi to-le:

Davidovičev kabinet je bil sestavljen iz koalicije različnih skupin, ki jih preje med seboj niso ločili samo politični, ampak tudi etični nazori in ki jih je splošna nezadovoljnost dovedla do tega, da so se združili odrekajoč se svojim osebnim željam; vspeh je bil ta, da so si duhovi globoko oddahnili, izvzemši vse-kakor prejšnje nositelje oblasti. O Hrvatih, oziroma o HRSS, je dejal grof, da so s svojo dolgo abstinenco bili zagrešili veliko napako: reči moramo, da so oni skvarili redno pot parlamenta in da bi bilo marsikaj, kar se je zgodilo v politiki, nemogoče, ako se oni ne bi kujali. Poslanci HRSS. imajo 65 mandatov, a nimajo nikake lastne volje, marveč se pokore ukazom, ki jih jim oblastno narekuje strankin predsednik — ali bolje prerok — g. Radič. On je bil, ki je določil to abstinenco in vsi so se bili uklonili.

Kar se tiče dr. Korošca piše grof sledeče:

Znana je dr. Korošceva vodilna vloga, ki jo je za časa oktoberške revolucije 1918. igral v Ljubljani in v Zagrebu. To je goreč jugoslovanski domoljub in njegova akcija tekom zadnje krize je bila enako odločujoča, najprej pri ustvaritvi opozicijskega bloka proti Pašiču in potem pri sestavi ministrstva. Ena in druga borba odgovarja istemu smiselnemu sporedu: zveza in sporazum med vsemi Jugoslavlani. Dr. Korošec tudi hoče, da njegova država dostojno zavzema svoj prostor v intelektualne odnose med Francijo in Jugoslavijo, ki so že doslej tako prirčni in plodni, a katere si prizadeva še okrepiti in poglobiti.

Duhovniške vesti,

Podeljena je župnija Stari trg pri Ložu Jerneju Hafnerju, kaplanu pri Sv. Petru v Ljubljani. — Umeščena sta bila: Peter Koprivec na župnijo Breznica in Ivan Klemenčič na župnijo Ig. — Kot župna upravitelja sta bila premeščena oziroma imenovana: Ivan Gogola, kaplan v Poljanah nad Škofjo Loko, v Staro Oslico, in Pavel Klemenčič, bivši kaplan v Kranjski gori, v Grčarice pri Ribnici. — Premješeni so bili: Anton Demšar, žup. upravitelj v Starem trgu pri Ložu, za kaplana v Mengoš in Anton Rovtar, žup. uprav. na Igu za kaplana v St. Jernej; dalje kot kaplani: Franc Gornik iz Breznice v Komendo, Ivan Črnilec iz Komende v Ribnico, Ivan Pirkovič iz Ribnice v Poljane nad Škofjo Loko, Vinko Gostiša iz Ribnice nad Breznico, Karel Plot iz Kočevja v Ribnico, Vinko Zor z Jesenic k Sv. Pe-

tru v Ljubljano, Ivan Platiša iz Trebnjega na Jesenice, in Kristijan Cuderman iz Toplice v Trebnje. — Nameščeni so bili kot kaplani: Matija Jager, bivši kaplan v Dobu, v Sv. Križ pri Kostanjevici, ter novomašnika: Valentin Benedik v Kočevju in Jožef Kreiner na Kočevski Reki.

Izseljevanje iz Dalmacije.

V zadnjem roku za prijavo prošnje za izseljevanje v Sev. Ameriko je bilo samo v splitskem okraju vloženih 241 prošnja. Med prosilci je več žena z otroki. Glasom kvote se more izseliti iz cele splitske oblasti v Zdr. države samo 38 oseb.

Član Čarugove tolpe pobegnil in bil zopet prijet.

V zapore lepoplavske kaznilnice je bil pripeljan nekako pred tremi leti neki Franc Matej, ki je v družbi z zloglasnim Božo Matijevićem in pozneje z Jovom Čarugom napravil celo vrsto zločinov ter bil slednjič prijet in obsojen na 10 let težke ječe. Nedavno je bil dodeljen zunanjemu delu, od koder je pobegnil na Čehoslovaško, kamor je dovinso pristojen. Med tem se je pa premislil in se je sklenil oženiti zato je šel v Dolce po dokumente. Tu so mu prišli orožniki na sled ter ga pričeli s pomočjo policijskih pslov loviti. Pred kratkem so ga zalotili pri njegovi zaročenki v Podgorjah. Odvedli so ga nazaj v poboljševalnico, kjer ga čakajo še težki dnevi.

Razne vesti.

Avtomobilska nesreča. Bančni uradnik Kortelac je v družbi pet drugih oseb vozil z avtom iz Zagreba v Čakovac. Blizu Varaždina sta se iz neke hiše zaloteli pod avto dve svinji. Avtomobil se je dvakrat preobrnil. Kortelac je obležal mrtve na tleh, sopotniki so pa bili le lahko poškodovani. — Vlom v Planini. Neznani. (Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljke so dostavljene prejemniku na dom ali na mado pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lireh so bile večeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	7.85
1,000 — Din	15.35
2,500 — Din	38.25
5,000 — Din	76.00
10,000 — Din	151.00
100 — Lir	5.10
200 — Lir	9.85
500 — Lir	23.75
1,000 — Lir	46.25

Pri pošiljstvih nad 10,000 Din. i nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke na blago po cenah onega dne, ko m sprejememo denar.

BOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICIL PO POSTI KAKOR TUDI BRZOKAV. NO.

Vse pošiljke naslovite na: SLOVENSKO BANKO ZAKRAJŠK & ČEŠK 70-9th AVE, NEW YORK, CNY

AMERIKANSKI SLOVENEČ

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

PUBLISHED BY: **Edinost Publishing Company**
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasov na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priročne v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa ne ozira.

Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois under the Act of March 3 1879

Napredek mesta Chicago.

Ker je zadnje ljudsko glasovanje odobrilo, da se stari illinoiški-michiganski kanal porabi in da ga ima država pravico oddati v najem je s tem narejen velik korak naprej k napredku mesta Chicago.

Te dni se je uradno poročalo, da je s tem graditev novega tržnega prostora ((Marketa) gotova stvar. Mesto Chicago zadnjih deset let raste in se širi s silno hitrostjo. Promet je v osrčju mesta tako velik, da si že ne vedo pomagati, kako ta velikanski prometni tok olajšati, da bi bilo praktično tudi za poznejše dobe. V prihodnjih dveh letih bodo razširili proge nadulčne železnice. Pravkar se za ta namen prodaja delnice, da se mobilizira zato potrebni kapital. Graditi bodo morali prej ali slej in v prihodnjih par letih podulčno železnico (Subway), ker promet je tako velik, da ga ulični izhodi in prihodi ne zmagajo več. Vse to je velikanskega pomena za bodočnost mesta Chicago.

Za okrožje, kjer se nahaja slovenska naselbina s svojo faro sv. Štefana je pa velike važnosti to, da se bo v njeni bližini začelo graditi velike tržne prostore (Market), ki bo zavzemal prostor med Ashland in Western avenue in med 27. in 31. ulico. Ti novi tržni prostori, ki so mestu Chicago neobhodno potrebni bodo silno okoristili okrožje, kjer se naša naselbina nahaja. To pomeni za to okrožje več prometa, več businessa in več vsega. Posestva bodo zadobila veliko večjo vrednost, ker to okrožje je postalo silno važno za business. Zato bi bilo rojakom svetovati, da drže svoja posestva in če morejo jih naj še kupijo, kolikor se jih da, ker čez par let bodo vsa ta posestva dobila dvojno vrednost v tem važnem okrožju.

Ko bodo zgotovljeni ti novi tržni prostori, kateri se bodo začeli graditi takoj in bodo stali nad 20 milijonov dolarjev, bo potreba pa tudi širših cest za promet, ki ga bodo prinesli temu okrožju novi tržni prostori, kateri bodo pričeli z delnim poslovanjem že s prihodnjim 1. majem. 1925. Kaj pa to pomeni? To pomeni, da bo postala naša 22. ulica, ki je edina, ki ima direktno in najboljšo zvezo s Cicero in drugimi zapadnimi predmestji, v katero smer se mesto hitro razvija veliko preozka in na vsak način jo bo mesto primorano razširiti v prihodnjih par letih. S tem bo pa postala sčasoma 22. ulica ena izmed najvažnejših prometnih cest v mestu Chicago.

Iz podanega vsak lahko sklepa, da bo okrožje in sosesčina, v kateri se nahaja naša slovenska naselbina v kratki dobi velike važnosti in velike vrednosti.

Napredovali bodo pa tudi drugi kraji mesta Chicago, ker kakor hitro bo narejen praktičen prekop do Atlantika, kar bo v bližnji bodočnosti tudi gotova

stvar, tedaj bo postalo mesto Chicago najvažnejše morsko pristanišče in za tem bo v kratkem tudi največje mesto na svetu in postalo bo, kakor jo že sedaj imenujejo — kraljica sveta.

Baden, Pa.

Tukaj je bil dne 1. novembra ustreljen od črne roke Dominik Maljema ob 6. uri zjutraj, ko je šel na delo. Nekako eno milijardo od svojega doma so počili strelji. Devet streljv je prodrla v njegovo telo. Ustreljeni ima ženo in enega otroka.

Posebno čudno je to, da ne primejo osebe, ki je to storila. Pravijo da so črnorokarji. Z Bogom,

H. Baša.

Chisholm, Minn.

— Že dolgo časa ni bilo iz naše naselbine nobenega dopisa, kot da ni na Chisholmu nobenih novic. Da pa ne bo kdo mislil, da smo izginili s površja naj mi bo dovoljeno malo prostora.

Danes nam je sv. Martin prinesel in podaril lep nov plašč v obliki snega, tako da je s plaščem pokrival celo naravo. Večina ljudi ni nič kaj zadovoljna tega plašča, ker je mrzel. Veseli so ga pa lovci, ker ravno sedaj je odprta lovna sezona za srne. Sezona za srne je v Minnesoti odprta namreč samo 10 dni to je od 10. do 20. novembra. Ker lansko leto ni bilo dovoljeno streljati srn, jih je letos veliko število, zato je med lovci veliko navdušenje in tudi vspeh se je že pokazal, ker že takoj prvi dan so bili nekateri srečni na lovu in so dobili krasne srne in srnjake. A tudi o lovskih nesrečah se že čuje, a vendar ne med Slovenci.

Društvo "Friderik Baraga" se pripravlja za veselico, katero bo priredilo na Zahvalni dan, to je 27. novembra zvečer ob pol 8. uri. Vpriporili bodo 3 šaljive igre in sicer "Čarodejna brivnica" potem "Zaklad" ter "Prizor iz zakonskega življenja". Prijatelji zdravega humorja bodo zopet imeli priliko enkrat se nasmejati.

Koledar "Ave Maria" se ljudem jako dopade in je tudi v resnici dobro urejen. Je res lepo darilo ameriškim Slovincem, ker za knjigo kot je letošnji koledar Ave Maria je cena 50c. prav malenkostna. Rokaji sežite po njem!

Velik napredek je opaziti pri naši mladini fare sv. Jožefa. Sedaj imajo otroci ob nedeljah svojo sv. mašo in sicer ob pol 10. uri človek je iznenaden, ko vidi cerkev nabito polno samih otrok. Imajo tudi svoj pevski zbor, kateri pri tej sv. maši poje, in je pod vodstvom Miss. Anny Grizold. Organizirali so tudi dva društva in sicer dr. sv. A-

smel došepetavati, kadar so bili vprašani iz katekizma. Nekoč je počila pod učiteljem, ko se je vsedel, kriglca — pokalica. To je bila potem reč: Kdo je to storil? Nihče, seveda. Dobro, vsi bodo ostali zaprti do zvečer, vsi! Eni revčki so se začeli jokati, ker bi bili šli domov k mami. Tedaj je vstal Francek in rekel, da je on položil kroglico — pokalico. Učitelj ga je pogledal resnobno: "Toraj boš pa ti ostal!" Ko je potem Francek po končani šoli sam sedel v šoli pri svojih Zgodbah, je stopil učitelj k njemu in mu rekel: "Ti veš, zakaj sidiš tu: zaradi neresničnosti, ki si jo izgovoril. Ti nisi položil tiste pokalice! Tedaj je mali ihteč prosil odpuščanja: učitelj ga je pobožal po zlatih laseh in mu rekel: Oj, otrok božji, nisi tako hudo

loizija za dečke ter društvo Matere Božje za deklice. Dečki imajo svojo sejo vsako drugo nedeljo v mesecu. a deklice pa vsako prvo nedeljo v mesecu. Slovenci stariši! Ako Vaši otroci še niso pri teh društvi pošljite jih, da se vpišejo. Ker ako bodo Vaši otroci z mladega pri dobrih društvi, se vam ne bo treba bati, da bodo postali slabi postopači, ampak vam bodo v veselje in ponos. Zato pa otroke v dobra društva, ker le iz dobre družine bo otrok dober iz slabe, katere žal je ravno v Ameriki toliko preveč, pa ne morete pričakovati da bo otrok dober. Nagni drevesce dokler je še mlado, kadar doraste ga ne moreš več.

Na Chisholmu smo dobili še enega slovenskega zobozdravnika in sicer Dr. Frank J. Babnik. On je dovršil letošnje svoje študije na Univerzi v Mineapolisu. Svoj urad je odprl v prvem nadstropju nad Chisholm State Banko. Do sedaj se je izkazal veččaka v svojem poslu, zato ga rojakom priporočamo.

To je zopet eden katerega ima slovenska mladina za zgled. On je sin priprostega delavca Jacob Babnika mati mu je pred nekaj leti umrla. Frank je bil jako marljiv učenec. Še to je hodil tukaj v šolo, ker izvršil je tukaj nižje razrede in tudi High School. Sedaj je pa dosegel svoj namen.

Pozdrav vsem čitateljem "Am. Sl. in Edinost."

Poročevalec.

NAZNANILO.

Vse delničarje (ke) Katoliške tiskovne družbe Edinost se uljudno vabi na letni občni zbor, ki se bo vršil v torek dne 25. novembra 1924. Oddaljeni delničarji (ke), ki morda radi daljave ne bodo mogli na zborovanje, naj blagovolijo svoje nasvete ali predloge doposlati pismeno, da se na ta način dobi skupaj splošno mnenje vseh delničarjev, na podlagi katerega bo družbi mogoče ustvariti stvaren konstruktiven program za bodoče poslovanje. Vsi, ki na le morejo, naj gotovo pridejo tudi iz oddaljenih krajev.

Odbor.

Jeklarna v Hammond zopet obratuje.

Hammond, Ind. — Inland steel work v Hammond, Ind., so zopet pričeli z obratovanjem in zaposlili 7.000 delavcev. Podjetje je prenehalo z obratovanjem radi nastale eksplozije, katera je obratovanje onemogočila.

misli. Pojdi domov!" Nekega dne pa, ko se je mati spet ozirala skozi okno po svojem fantiču, je stopil namesto njega gospod župnik v hišo vdove, si otiral nekaj časa pot s čela in tožil, kako je vroče in pot strma, potem pa dejal: "Zavoljo vašega fantička sem prišel. Danes ga ne bo domov."

"Za božjo voljo!" se je ustrašila mati. "Ni tako hudo!" pravi župnik. "Moj gospod kaplan je šel po šoli previdet na smrt bolnega Grdina, pa je vzel Franceka kot stražnika s seboj, da nese svetilnico in zvončka. Res ni nobeden izmed fantičev tako poraben kot Francek, in je tudi prav rad šel. Da prideta nazaj, bo že temno, pa naj pri nas v župnišče prenoči, in jutri zjutraj je blizu šole."

SLOVENSKEMU KATOL. NARODU V AMERIKI.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

za nič, in da me vsa duhovščina sovraži, sovraži ves katoliški slovenski narod, čemu se me potem bati? Je tu kaka podlaga za te napade?

Da, strašno nezmislno je, ako bero rojaki te izbruhe zlobe in sovraštva v "Glasu Naroda" proti meni. Človek z razumom navadnega vsakdanjega človeka tega kar razumeti ne more, zakaj vse to, ko vendar na videz nima pomena.

Kar sedaj Glas Naroda počne je samo stara njegova taktika in taktika njegovega štaba v boju zoper vse, kar je KATOLIŠKEGA. Ne, ni to boj proti moji osebi, to je stari način boja proti katoliški misli med ameriškimi Slovinci!

Kakor v zgodnji spomladi, ko zlato solnce ogreje lju-bo zemljo, vse priklje iz zemlje vse ozeleni, tako je med nami ameriškimi Slovenci sedaj, ko je zasijalo lepo pomladno solnce novega navdušenja in nove vere. Kakor novi Matatijski bratje, vstali so zadnje čase naši slovenski voditelji svetnega in duhovskega stanu, polni svetega navdušenja in gorečnosti za stvar božjo, med ameriškimi Slovenci so krepko nastopili za obrambo katoliškega naroda, za popolno probujanje katoliške zavesti. Na čelu njim je Mr. Grdina. Tem našim Matatijskim se je posrečilo pridobiti v veliki večini vse katoliške voditelje, katoliško časopisje, da so pozabili na se, na svoje osebno prepričanje, na morebitne osebne nasprotja ali nesporazume in se zjedini v složen nastop za blagor naroda in cerkve. In krasni sadovi so se pokazali tako hitro, da smo vsi kar razočarani. Vedeli smo vsi, da bi se dalo z združenimi močmi, v slogi in edinosti dosežati med dobrim našim slovenskim ljudstvom prave čudeže, kajti naše ljudstvo je plemenito, je dobro, je navdušeno in razumno, da je potrebovalo samo dobrih navdušenih voditeljev, ki bi VSI ZDRUŽENI šli na delo, vsak v svojem kotu. Toda, da bi se bili tako hitro pokazali tako velikanski vspehi, kakor jih imamo srečo videti in občudovati prav kar, tega pa naši nasprotniki niso nikdar mislili in tudi nikdar ne pričakovali in tudi mi sami ne.

Posebno britko pa čuti vspehe te edinosti, te sloge naših mož in našega katoliškega časopisja oni list, ki je od začetka sejal preprič, ki je bil od svoje ustanovitve pravi kazimir ameriških katoliških Slovencev in je vedno kalil vodo in v kalnim ribaril in delal velikanske dobičke. Toliko katoliških mož je že poskusilo s katoliškim časopisom, da bi bili narodu pomagali in ohranili vero. Vsi so propadli. Sakser si je z "Glas Naroda" pridobil velikansko bogastvo. Da je to mogel, je bilo treba kaliti vodo, mešati pojme, delati zmedo v katoliških vrstah, kajti le tako je mogel pričakovati vspehov svoje politike. Zato pravim, je od te narodne probuje sedaj najbolj občutno prizadet. Zadnje čase je prišlo celo tako daleč, da ga je celo lastna hčerka, J. S. K. J., katero je on ustanovil zapodila spred sebe. Njegovi dosedanj priatelji ga spoznavajo, spoznavajo ga po njegovih sadovih, spoznavajo njegovo pogubonosno delovanje proti napredku katoliške misli med ameriškimi Slovinci.

Zato, ako bodo šli katoliški Slovenci v Ameriki še nekoliko časa po tej poti, katero so začeli iti zadnje leto, ako se bodo katoliški shodi nadaljevali, ako se bo tako intenzivno, tako sistematično, tako skupno, združeno delovalo za probujanje katoliškega življa v Ameriki, kakor sedaj potem je samo eno gotovo, — popolni poraz na celi črti najprej Sakserjeve politike in seveda tudi njegovega lista in potem za njim še drugih verskih nasprotnikov. To vidi Sakser prav dobro, to vidijo vsi nasprotniki katoliškega prepričanja bodisi oni zunaj, bodisi oni znotraj našega tabora.

"Zato pa treba v boj," si misli Glas Naroda, "v boj takoj," v boj z vso odločnostjo, drugače je pogin gotov. Gre se mu za svoj obstanek. Zato pa vidi, da je potrebno doseči samo eno — razbiti sedanjo katoliško našo solidarnost in edinost, tu pa ga vidimo starega lisjaka, s starimi lisčji zvižčami in hinavščinami, starega Sakserja, kakoršen je bil celih 30, ali kolikor let med katoliškimi Slovenci v Ameriki.

Ko je hotel zajeziti krepak nastop mož, ki so bili ustanovitelji K. S. K. J., ki so tako krasno zasnovali katoliško delo med ameriškimi Slovenci, zato da je vodo napeljal ni svoj mlin in si postavil podlago svojega sedanjega bogastva, kaj je naredil? Napadel je brutalno in divjaško tedanje voditelje in tako razbil katoliško edinost. Ustanovil je novo jednoto proti katoliški jednoti. Toda ni je ustanovil kot brezverske, ne. Lisjak je vedel, da bi na ta način ne naložil kalinov. Treba najprej skalitivodo in potem v kalnem ribariti, ker drugače bi ribice videle vado in bi ne zagrabile za trnek. Znamenje presv. Srca je moralo priti na pomoč. Katoliško jednoto je ustanovil, potem pa začel neusmiljeno mahati po voditeljih K. S. K. J., po pionirjih naših. Za večno mu ostane sramotni madež, kako nesramno je napadal dolga leta našega najbolj dičnega rojaka v Ameriki, Monsignora Buha in Very Rev. dekana Šavsa, katerega spoštuje cela Amerika kot pravega apostola in vse druge voditelje. Kako so je z njega norčeval, prav kakor dela še danes. Preslepil je ameriško javnost, katolikom nasul peska v oči in — zmagal.

Ko se je ustanovila Rafaelova družba, jo je Glas Naroda pozdravil z bombastičnimi izrazi. Potem je pa Sakser zahteval, da mora priti urad družbe v njegovo pisarno, da bi bilo to samo zopet voda na njegov mlin. Ker tega nismo hoteli, ker nismo hoteli biti njegovi hlapci in ponižati dobrodelne organizacije za dekle sebičnemu trgovcu, ki bi mu pomagala polniti žep, kaj je naredil; zopet po svoji taktiki? Nastopil je z vso silo proti voditeljem družbe, načelval ameriške katolike proti družbi in, da bi bilo razdiralno delo vspešnejše, ustanovil je družbo sv. Cirila in Metoda in začel ustanavljati podružnice. In preslepil je katoliške Slovence, omejil napredek Rafaelove družbe, in zopet dosegel svoj namen. Ko je dosegel svoj namen, je vrgel proč tudi orožje s katerim jo je ubil — Ciril in Metodovo družbo — ki je takoj potem zaspala.

(Dalje sledi.)

Rosegger — Jos. Volc:

OTROK BOŽJI.

V neki občini je živela revna vdova. Imela je pa dve bogatiji: drag grob na pokopališču in pa ljubega otroka doma. V grobu je spal njen mož, ki bi bil rad še dalje živel, kar je lepo spričevalo za ženo. In pa mali živahni šestletni Francek, ki je razpenjal celo mavrico ljubezni, skrbi, sreče, bojazni, poguma, bridkosti in upanja okoli materinega srca.

Nekega dne pa je prišel občinski sluga v hišo in prinesel postavbo s seboj, in ta postavba je velela: "Po Franceka sem prišla. Zdaj ni več samo tvoj, zdaj je tudi moj."

"Kako to?" je vprašala mati. "Vendar ne bo še vojak, ko je šele šest let star."

"Saj ravno zato mora z menoj," pravi postavba, "pošljem ga v šolo."

Na ta način se je država vmešavala v to reč. Mali Francek je moral vsak dan dol v trg v šolo, in mati ob samotni šivalni mizi se je ozrla pač stokrat vsak dan skozi okno, dokler ni prišel mali s svojo črno svetlečo se torbico in rdečimi lici po hribu gor in hotel dopovedovati, kaj je bilo veselega v šoli in kako je zdaj lačen.

S početka so mu součenci nagajali; ker si pa ni nič storil iz tega, ampak je še sam pomagal drugim nagajati, so ga vzljubili, mu dovolili, da jim je pisal naloge in jim

V NEDELJO POPOLDNE.

TEDENSKI KOLEDAR.

24. po bink. — O razd. Je-
ruz. in sodbi. Mat. 24.
23. Nedelja — Klement I.,
pap. in muč.
24. Ponedeljek — Ivan od
Križa, spoz.
25. Torek — Katarina, dev.
in muč.
26. Sreda — Silvester, op.
Peter Aleks. m.
27. Četrtek — Zahvalni dan.
28. Petek — Leonard iz
Port.
29. Sobota — Sostan, muč.

9. JEZUSOVE DOBROTE. (Dalje.)

Ker pogani niso vedeli, da je človekov cilj v nebesih, ker so menili, da je vstvarjen samo za ta svet, zato so se tudi trudili, da so si čas življenja napravili toliko prijetnejši. Odtod toliko hrepenenje po bogastvu. Ako so šli v boj, šli so le, da bi si pridobili plena in sužnjev. "Vae victis," "Gorje premaganim" je bilo njih geslo. Ravno pred Kristusom je dosegel Rim vrhunec svoje slave in bogastva. Koliko bogastva se je nakopičilo v rokah nekaterih, kaže nam že to, da je celo skromni Cicero imel mizo, vredno 12 tisoč goldinarjev. Julij Cezar se je pri javnih igrah vozil v vozu iz samega zlata. Tedaj je veljalo pravilo, da ni bogat, kdor ne more vzdrževati cele legije, to je 12 tisoč mož. Kaligula je skoraj v enem letu zapravil dvatisoč sedemsto milijonov sesterce (1 sesterca približno 9 do 10 kr.) Navadni zasebniki so prišli do izjeme v razkošnosti prekoslili celo marsikaterega vladarja. O Lukulu je znano, da so njegove pojedine bile nad vse dragocene.

Da se je iz tolikega bogastva razvila največja razuzdanost, je samo ob sebi umevno. Ne da se popisati, kako ostudno je živel pogan pred Kristusom. Poznavatelj onih časov trdi, da se je v onem času v enem letu izvršilo več pregreh, kot pozneje v krščanstvu v celem stoletju. In kdo bi se temu čudil? Ako je pogan celo na svojih bogovih videl največje pregrehe, kaj naj bi ga bilo še odvrčalo od hudega? Ako so že otroci gledali največjo gnusobo v templu in po domovih, potem pač ni moglo iz njih vzrasti veliko dobrega. O pokvarjenosti onega časa priča nam zlasti to, da cesar Avgust v celem rimskem cesarstvu ni mogel dobiti šest vestalk, ki se do tridesetega leta niso smele močiti, ampak morale deviško živeti. Razuzdanost je pa mati sebičnosti in sovraštva. Zato vidimo tudi v poganstvu najstrašnejše sovraštvo. Priče tega sovraštva in neusmiljenosti so gledališča, takozvani "amfiteatri," s katerimi je imelo rimsko ljudstvo največ-

je veselje. Tu so nastopali borilci (gladijatorji), sužnji, ujetniki, ki so se morali toliko časa med seboj boriti ali bolje rečeno klati, dokler niso vsi popadali. In nad tem se je radovalo rimsko ljudstvo! Kolikokrat se je tu prigodilo, da se je moral bojevati oče zoper sina, sin zoper očeta, brat zoper brata! Cesar Trajan je v 123 dneh dal 10.000 takih gladijatorjev in 11.000 zverij postaviti v gledališče. Včasih pa še to ni bilo dovolj! Spuščali so nanje divje zveri, da so jih raztrgale, ko se niso mogli več braniti. Ako je bil gladijator ranjen, ploskalo je divje, neusmiljeno ljudstvo od veselja ter kričalo: "Sedaj pa ima." (Hoc habet.) Ako se je vdal, da je premagan, je ljudstvo z miglajem jednega prsta glasovalo, ali naj živi ali umrje. Kolika zdivjanost! Toliko torej je človek veljal v poganstvu. In dandanes si nekateri nazaj žele poganstvo! Da bi za igre imeli vedno dovolj zveri, je postava določevala, da se v Afriki ne smejo loviti ne levi ne tigri, na Nemškem ne volkovi, ker so se bali, da bi jih zmanjkalo.

Ta neusmiljenost razodevala se je povsod. Ženska je bila sužnja svojega moža, kateri jo je od očeta kupil kot sužnjo. On je storil z njo, kar je hotel. Če mu ni več vgažala, jo je spodil ali umoril. Iz najbolj ničevega vzroka jo je pahnol od sebe. Kako žalostno podoba onih časov nam v tem oziru podaja pisatelj Juvenal. "Komaj je začela polt Bibule bledeti, komaj je izgubila zobe, že ji je rekel mož: "Pojd, ti se prepogosto vsekuješ! Glej, da se izgubiš, jaz hočem nos, ki mi bo prijetnejši kot je tvoj." Drugih podlosti v družinskem življenju nočem popisovati. Le toliko rečem, ko bi ženski spol vedel, kaj se ima zahvaliti Jezusu, večno bi bil hvaležen njemu, ki je bil zlasti njegov odrešenik. Prava, grda nehvaležnica, hudodelnica je žena, ki ne ljubi Jezusa, takorekoč morilka same sebe. Kjer Jezusa ni, tam tudi žena izgublja svoje pravice.

Ni boljše se v poganstvu ni godilo tudi otrokom. Postave same so dovoljevale, kar je sedaj pregreha, celo umor otrok. One so dopuščale, da so stariši otroke izpostavljali na cesto, kjer so jih požrle zveri, ki so po noči prihajale iz bližnjih gora. Oče je smel otroka umoriti ali prodati, sploh z njim storiti, kar je hotel. Sam cesar Avgust je zapovedal, da naj vdušijo otroke svoje hčere Julije.

Kaj naj rečemo o sužnjih! Teh sploh niso šteli med ljudi, oni so jim bili reč, s katero je gospodar počenjal, kar je hotel. Zakon o prodaji sužnjev se je ravno tako glasil, kakor zakon o prodaji živi-

ne, Zakon določuje vrednost sužnjev celo z besedami: "Non tam vilis, quam nullus," to se pravi: "Se manj vreden ko nič." Krutost, s katero so počenjali s sužnji, se ne da popisati. Po dnevi so morali biti na razpolago vsaki želji gospodarjevi, po noči pa so bili zaprti v temnih, mokrih kletah (ergastula). Iz najmanjšega vzroka je sužnja zadela najhujša kazen. Kadar se je plemenita Rimljanka oblačila, ali pogovarjala s prijateljicami, zabolala je za krutek čas iglo v meso sužnje, ki ji je stregla. Vedij Pollio, prijatelj cesarja Avgusta, je s svojimi sužnji hranil ribe (murene). Senator Flaminij je dal umoriti sužnja, da bi vstregel želji svojega prijatelja, ki še ni videl človeka umoriti. Ako je bil gospodar umorjen, pomorili so vse sužnje. Isto se je zgodilo pri pogrebi bogatinov. Ko je bil Pedanij Sekund, prefekt rimskega mesta, umorjen, umorili so 400 sužnjev.

ŠPANSKA MONARHIJA V NEVARNOSTI.

Nad Španijo se zbirajo črni oblaki revolucije, ki znajo biti usodepolni monarhiji.

Pariz. — Senor Blasco Ibanez, novelist, ki se nahaja v Parizu pripravlja strašno kampanjo, katere namen je, strmoglaviti Špansko monarhijo. Svojo ofenzivo bo pričel dne 20. novembra, ko bo zagledala njegova nova knjiga "Alfonso 13. Unmasked" (Alfonz 13. razkrinkan) beli dan. Knjiga izide v francoskem, španskem in angleškem jeziku.

Senor Ibanez, zavzema rapidno stališče voditelja republikanskega gibanja na Španskem, nima pa želje po političnem življenju in takoj ko postane Španija republika, on je namreč siguran, da bo postal, se bo umaknil v ozadje.

Poročevalec, ki je obiskal novelista pravi, da je še vedno ljuti sovražnik monarhije. Dejal mu je, da diktatura katera uničuje vse znake osebnosti svobode na Španskem, je rezultat monarhije.

Senor Ibanza prva poteza bo vtihotapiti svoje brošure na Špansko potom pristašev republikanskega gibanja. Dobro se zaveda, da bodo raznašalci teh brošur vrženi v ječo — a nič zato, predno bodo zasačeni, bo že nekaj tisoč izvodov v rokah španskega naroda, ki bo črpal republikansko idejo in se navzel sovraštva do monarhije.

To se bo ponavljalo nar mesecev, tako da bo Španija preplavljena teh brošur.

Senor Ibanec pa ni zadovoljen samo z gori navedeno metodo: on hoče biti siguran, da bo njegova ideja našla prostora v sleherni španski koči, vsled tega se bo poslužil še druge metode, namreč poleteti namerava dne 20. novembra z letalom preko Španije in sipati letake nad deželo, kar bo po mnenju senor Ibaneza približalo špansko ljudstvo bližje republiki, neko do sedanja tajna podzemeljska pronaganda.

Masa španskega naroda je — ali nepristranska, ravnodušna, ali pa sovražna monarhiji. Ako se posreči vzbuditi sovraštvo do monarhije v srcih mase ravnodušnih, potem je zmaga republikancev gotova, ker voditelji militarizma so nesposobni kontrolirati voljo španskega naroda.

V boju bi bila armada po mnenju senor Ibaneza nepr-

stranska. Toda diktator Prima de Rivera se moti ako računa na kmetske fante, ki bi bili poklicani od domačega ognjišča, da bi bili v stanu zadušiti kako večjo ustajo.

Po mnenju senor Ibaneza, ima diktator de Rivera sedaj pod orožjem 150.000 mož v Španiji in nadaljnih 100.000 v Moroko.

Revolucija v Catalonia se je izjalovila, ker centralni odbori revolucionarjev v Parizu niso mogli dobiti potrebne podpore po španskih provincah. Na dano znamenje bi mogli vsi nasprotniki diktature po celi državi se dvigniti. Ni se pa to storilo, načrt se je pokvaril s tem, ker separatisti v Barceloni niso bili v stanu več kontrolirati svojih pristašev, ki so, predno je bilo dano znamenje pričeli z uporom. Prelom načrta je imel za posledico krvoprelitje. To pa še daleč ni zatrlo revolucionarnega gibanja, ampak nasprotno, surovi nastop diktatorja Primo de Rivera je nasprotnike sedanjega režima še bolj podžgal, kar bo o gotovem času izbruhnilo liki ognjenika, ki zna biti katastrofalno za — obstanek španske monarhije.

Usodepolna tatvina.

Rochester, N. Y. — Eugene Schnabel, star 26 let in Otto Etna, star 22 let sta ukradla avto s katerim sta pa imela le malo veselja, kajti eno uro po izvršeni tatvini sta zavozila v New Central express vlak na Coldwater križišču in bila na mestu mrtva.

Pred ognjem in tatovom.

so naše varnostne skrinjice vedno varne. V njih lahko hranite vse svoje vrednostne papirje, zavarovalne police zemljiške prepise, bonde in sploh vse, kar je vredno hraniti. Iste so va vam vedno dostopne med uradnimi urami od 9. dop. do 3. pop. proti mali najemini za \$3 na leto. Ključke hranite vi, tako da brez vašega ključa skrinjice nikdo ne more odpreti.

Tudi so Vam na razpolago brezplačno privatne sobice, kjer lahko brez motenja in vmešavanja od strani drugih pregledate svoje papirje ali pa odstrizete obrestne kupone na svojih bondih.

Naši uradniki so vam z veseljem na razpolago pri posvetovanju radi nakupa vrednostnih papirjev, kojih obrestna mera je višja od navadnih vlog in kojih varnost Vam ne bo delala skrbi.

V vseh denarnih zadevah obrnite se z zaupanjem do nas. Naš kapital in rezervni sklad znaša več kot \$740.000.00.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO AND CLINTON STS. — JOLIET, ILL.

Wm. Redmond, preds. Chas. G. Pearce, kasir.
Joseph Dunda, pomož. kasir.

ŠE DVA TEDNA

Slovenci katoličani! Še dobre tri tedne in zaključila se bo kampanja za katoliški dnevnik. Veliko jih je storilo svojo dolžnost že prvi mesec kampanje, toda marsikateri še morda ni nič storil v ta namen. Toda dragi naročniki poklicani ste vsi, da vsakdo izmed nas stori nekaj za katoliški list, da postane s prihodnjim letom dnevnik. Zapomnite se, da vsa stvar zavisi samo od Vašega zanimanja za list. Če Vi hočete katoliški dnevnik, tedaj na delo za novimi naročniki in poslužite se lepih nagrad. Pomnite pa tudi, da Zahvalni dan 27. november je pred durmi in da je treba na delo takoj, če hočemo, da bomo do-bili katoliški dnevnik!

ZA PET NOVIH CELOLETNIH ALI DEŠET POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASEN ALBUM ZA SLIKE

Velikost albuma je 12 inčev dolg 9 in pol inčev širok in 3 in pol inč debel. Album je lepo vezan, lepo dekoriran z najlepšimi finimi okraski in okovi. Na sredi ima udelano lepo okroglo ogledalo in se zapira z lepo zaponko. Je pravi kras za vsako hišo, v katerem imajo družine shranjene svoje slike. Požurite se za nove naročnike in dobite to lepo nagrado v Vašo hišo!

RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!

RADIO!—RADIO! —

RADIO!—RADIO! —

ZA ŠTIRI CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASEN RADIO APARAT S SLUŠALICI VRED

ki sprejema in deluje prav tako, kakor vsak velik v krogu 25. milj od razpošiljevalne postaje (Broadcasting station). Ta aparat bo, kakor nalašč za zimske večere. Vaš deček, Vaša hčerka bo vedno doma, ako boste ta aparat imeli v Vaši hiši. Pa tudi Vi boste slišali novice, govore, koncerte in petje, t. j. v krogu 25. milj od razpošiljevalne postaje. Zato pojdite takoj na delo, da preskrbite dobre zabave za sebe in svoje otroke za zimske večere!

RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!— RADIO!—RADIO!

LEPA NAGRADA ZA ŽENE IN DEKLETA ZA ŠTIRI CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASNO "SILVER MESH BAG"

(SREBRNA ROČNA DENARNICA)

Ta denarnica je narejena iz jako dobrega materiala takozvane-ga nemškega srebra. Je blizu 6 inčev dolga in 3 in pol široka. To je krasna nagrada. Žene in dekleta korajžno na delo!

NAROČITE LIST "AMERIKANSKI SLOVENE" IN "EDINOST" Vašim domačim v stari kraj. Veliko veselje jim boste naredili ako jim naročite list. Tudi za take naročnike pošljemo nagrade. Poslužite se jih! Idite na delo za KATOLIŠKI DNEVNIK!

Amerikanski Slovenec in Edinost

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

JOLIETČANJE!

Ali veste, da se v naši trgovini vrši te dni velika razprodaja? Vsakovrstno pohištvo je sedaj naprodaj. Predvsem se pa Vam nudi izvanredna prilika in to samo še ta teden.

Pridite in oglejte si naše krasne karpete 9X12 Gold Seal Congoleum Art Rugs, ki so vredni navadno do \$20.00

Te dni samo \$14.95

Pridite gotovo v našo trgovino ta teden in oglejte si še druge bogate zaloge pohištva ki jih imamo na prodaj te dni.

VANCE-FITZGIBBONS FURNITURE CO.

314-316 Van Buren Street,
JOLIET, ILL.

(P.—7.)

ODDINA IN SINOVI

PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD

1053 E. 62nd St.
CLEVELAND, O.

Randolph 1881

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

"Jaz sem te razžalil hudo," je dejal Vitovec. Oni je prikimal molče. Videlo se je, da je zamrlo staro prijateljstvo. Vitovec je zopet nastopil pot po ječi, in Ostrovhar se zopet zamislil. Naj bi bil Vitovec odkritosrčen, si je dejal, vse bi se bilo razvilo drugače. A tudi bi ne bila zašla oba tako daleč, če ne bi on sam bil tako skrivnosten. Skrivnosti razdirajo prijateljstva. Toda njemu je bila prepovedala govoriti kneginja, ki je res prekanila Vitovca in premetila njega. Ravnala je premeteno, lepo ne. A sedaj, ko je stopila z eno nogo, mora stopiti tudi z drugo. To se mu je zdelo tako naravno, da se je ozrl, če ni že vstopil rabelj. Misel na smrt pa ga je pomirila popolnoma. Vstal je in podal Vitovcu roko.

"Glej, Vitovec," je dejal, "ti meni nisi nič povedal, da si sprt s kneginjo, in jaz nisem povedal tebi, da je bila meni namenila poveljništvo. A jaz sem mislil, da jemlje tebe v zakon. Tako smo goljufali drug drugega, in zdaj smo goljufani. Kneginja bi bila jako nespametna, ako nas ne usmrti, ko nas je vrgla v ječo. V božjem imenu! Kolikokrat smo šli zanjo smrti naproti!"

"Nemara pa slepi ona sebe najbolj, ko meni, da je preslepila mene," je dejal Vitovec hladnokrvno. "Moji vojakji vedo sami, kaj jim je storiti."

Pred gradom pa je nadlegoval novega poveljnika, barona Vajdo, ki se je odpravljal v Vitovčev tabor, tajnik Lenart in ga rotal, da naj stori, kar mu je bil svetoval on.

"Mrtev pes ne ugrizne več," je dejal "Če pokažete vojaku v taboru Vitovčev glavo in oznanite, da bode tako kaznjen, kdor se upre, se vam bode vse pokorilo: če pa zvedo, da je Vitovec še živ, jih ne boste ukrotili."

"To se bode kmalu videlo," je dejal Vajda in skočil na konja. Pred njim so jezdili štirje trobci in klicar s pis-mom, v katerem se je bralo, da postavlja kneginja barona Vajdo za poveljnika, za njim četa izbranih konjnikov za častno spremstvo in za brambo v potrebi. Lenart pa je hitel k stražnikom pred Vitovčev ječo in jim ukazal, da naj takoj usmrtijo ujetnike.

"Na čigavo povelje?" je vprašal malo osupel stražni poveljnik in spravljal v zadrego tajnika, ki je lagal, da je kneginja tako ukazala. A stražnik si je pomišljal. "Taki ljudje", je dejal, "se ne devajo ob glavo, kakor se klatijo jabolka. Dokler ni pisanega povelja od kneginje, jih mi ne usmrtimo." Tajnik se je jezil na trmastega človeka, ki tako slabo umeje državne koristi, in hitel h kneginji.

Ta je bila kakor na žerjavici. Da se ji je bilo posrečilo prijati Vitovca, tega se je veselila, a da je morala kazniti tudi Ostrovharja, ji ni bilo po godu. Premišljevala je, kako bi tega izpustila, in sklepala, da postavi onega pred sodišče. Najhuje pa jo je skrbelo, kakšne novice da prinese iz tabora barona Vajda. Naenkrat se vzdigne divji krik zunaj mesta. Po mestu se oglašale zvonovi, in vpitje in tekanje in ropot nastane po ulicah. Groza je izpreletela kneginjo, da se je morala prijeti za naslonilo pri stolu. V sobo je prihitel prestrašen sel s poročilom, da je baron Vajda ubit, in da naskakujejo Vitovčevi vojaki mesto. Kneginja je prebledela in se zgrudila na stol. Preden je bila zbrala razburjene misli, se napove tajnik Lenart. Dobro ji je došel svetovalec, in takoj ga je sprejela. Ta pa je zopet zapel

staro pesem, naj da, za Boga, usmrtiti Vitovca, če hoče za-dušiti upor in utrditi svojo oblast.

"Toda takoj, milostiva kneginja, takoj!" je silil. "Za pol ure bode prepozno." Kneginja je bila v neznani stiski. Razum je pritrjeval Lenartovim razlogom, a ustavljala se je ženska narava. Dasi bi bila rada videla, da bi bil Vitovec spravljen s poti, se je hudovala, da bi morala ravno ona ukazati kaj takega. Že je omahovala, in pregovoril bi jo bil tajnik, da niso nujne zadeve pripeljale mestnega sodnika.

"Milostiva kneginja," je poročal, "zdejzdej bode mesto v rokah Vitovčevih vojakov. Komaj se še branijo naše vrste besnim napadom. Od vseh strani lete bakle in smolnjaki, in na dveh krajih se je že prijel ogenj. Usmilite se, milostiva, mesta, usmilite se meščanov in izpustite Vitovca in Ostrovharja! Napadniki groze, da razdenejo vse mesto, ako ne dobodo nazaj poveljnikov." Neprijetna je bila prošnja kneginji, in takoj je živo jel nasprotovati Lenart, češ, kako se more svetovati vladarici kaj tako sramotnega; u-porniki se ne poslušajo, dokler ne odlože orožja; in kneginja mora braniti svojo pravico, ako hoče še katerikrat komu zapovedovati.

"Da, milostiva," je ugovarjal oni, "še eno uro se bomo, in nikomur več ne boste imeli zapovedovati."

"To so ponosne besede, gospod sodnik!" je dejala ona srdito.

"Jaz ne govorim zase," je dejal sodnik. "Pogum mi daje dolžnost, ki mi vелеva skrbeti za meščanstvo."

"A poguma je treba proti sovražniku, gospod sodnik, ne proti vladarici!" je kričal tajnik, rdeč od jeze in se obrnil zopet do kneginje in prosil za žive in mrtve, naj mu da pisan ukaz. A v tem trenutku so se odprla vrata, in prikričal je drugi sel, da dero v mesto razkačeni vojaki.

"Milost, kneginja!" je prosil sodnik.

"Izpustite jih!" je ukazala ona nakratko tajniku, in ne da bi pogledala sodnika, se je obrnila in odšla iz sobe razžaljena in potrta.

Sodnik je hitel k ječi in klical oddalec stražnikom, naj oprostijo ujetnike v imenu milostive kneginje. Radi so poslušali stražniki, ki so se bali Vitovčeve vojske. Ujetnike pa je spremljal sodnik sam iz ječe in jih prosil, da naj hite in pomirijo ljute vojake.

Mesto je gorelo, in kričanje in jok in stok se je razlegal po ulicah, ko se je prikazal Ostrovhar. Zagrmel je nad bojaželjnimi četami in jih ustavil; od druge strani pa so obstale pred Vitovcem, ko je mignil z roko. Do neba se je razlegnil radostni krik vojakov, ko so zagledali poveljnika s tovarišema. Z glasnim vriskanjem so jih odpeljali v taborišče.

BOŽIČ JE BLIZU!

Božični čas je čas spominov in darov. Na tisoče naših rojakov se bo tudi spomnilo svojcev v starem kraju ob tem času s primerno denarno pošiljativo.

Pri pošiljanju denarnih darov pa je ob tem času potrebno, da pridejo isti pravočasno v roke prejemnikov.

Naša banka je itak znana po svoji točnosti v pošiljanju denarja; za ta čas pa je storila še posebne ukrepe, da bodo njene pošiljative tem hitreje in zanesljivejše dospele na svoje mesto.

Ker ima naša banka svoje direktne zveze s pošto in z zanesljivimi bankami v starem kraju, je v stanu dati pošiljateljcem denarja najboljšo postrežbo.

Hitrost, zanesljivost in cena vam vелеvajo, da se poslužite naše banke pri svojih denarnih pošiljativah, katere naslovite na slovensko banko

Zakrajšek & Česarek

70 — 9th Ave., New York, N. Y.
Med 15. in 16. cesto.

Dostavek: Tudi v slučaju, da ste namenjeni potovati v stari kraj za Božič, je v Vašem interesu, da se obrnete na nas!

ZDRAVA ČISTA USTA — POTREBNA ZA ZDRAVJE NEWYORŠKI ZOPOZDRAVNIK

Premakljivo in nepremakljivo umetno zobovje.

Zlate—gumijaste in aluminijaste plošče umetno narejene — nizke cene.

Zobe preiščem brezplačno. Zobe izrujem brez bolečin.

Phone: CANAL 1651

1958 W. 22nd St.,

Chicago, Ill.

Vogal Robey ceste.

Vsem onim, ki so povpraševali po knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK KNAJP

sporočamo, da je ta knjiga zopet izšla in smo ravno kar dobili večjo zalogo iz starega kraja ter je vsem na razpolago.

CENA NOVI KNJIGI JE \$1.50.

Pošljite naročilo takoj na:

KNJIGARNO EDINOST,

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ni vlomilci so udrli v stanovanje Pongraca Martina in iz zaklepene omare odnesli raznega blaga in denarja v skupni vrednosti čez 5600 dinarjev. — **Samomor ali nesreča.** Na železniški progi Zagreb — Čulince so našli pri čuvajnici št. 67 moško truplo, katere-mu je bila zdrobljena glava, desno stopalo in desna roka. Iz dokumentov, ki so jih našli pri ponesrečencu so dognali, da se višje Ivan Brozič, rojen 1. 1889. v Kranju. Po poklicu je bil mizar. Kako se je dogodila nesreča ni znano. — **Iz Zagreba.** Pred kratkem je v neki zagrebški javni hiši zadela kap nekega znanega zagrebskega trgovca, družinskega očeta in po letih starca. Nesli so mrtvega iz hiše.

Samomor na Opekarski cesti v Ljubljani.

Ravno ob zaključku obdukcije Pipana je prišel v mrtvašnico stražnik in je pozval policijskega zadržavnik dr. Avramoviča, da naj gre takoj na Opekarsko cesto, kjer je izvršil nekdo samomor. — O tem slučaju samomora smo izvedeli sledeče: Na Opekarski cesti št. 10 je stanoval v svoji enonadstropni hiši bivši uradnik Pollakove tovarne — vodil je tovarniško delavsko bolniško blagajno — nazadnje brezposelni trgovski potnik Ivan Mavser. 21. oktobra popoldne okrog 5. ure je bil mož na dvorišču in je navidez snažil lovsko puško. Naenkrat je nameril mož puško proti sebi in je sprožil. Padel je in obležal mrtev. Mož je bil okoli 50 let star in zapuščal ženo in peto otrok. vzrok samomora so brezposel-

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje

EMIL BACHMAN

2107 So. Hamlin Avenue.
CHICAGO, ILL.

SLOVEČI UMETNIŠKI FOTOGRAFIST

Nemecsek

1439 W. 18th Street

IZDELUJE NAJBOLJŠE SL. KEI

SVOJ; POKLIC VRŠI ŽE 30-LETNO IZKUŠNJO!

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA

Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zu naj in znotraj, pokladan stenski papir.

Phone: Canal 0490.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACI
CHICAGO, ILL.

Prevažna pohištva — premor — les — in vse kar spada prevažalno obrt. Pokličite ga po telefon!

Phone Roosevelt: 8221

Ali si že pridobil kakega novega naročnika tekom te kampanje?

JOSEPH PAVLAK

PRVI SLOVENSKI POGREBNIK IN EMBALMER
V CHICAGO.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.

1814 — So. Throop Street,

Chicago.

Phones: CANAL 5903 in 5666.

nost in družinske razmere.

K umoru trgovca Pipana.

Kakor smo zvedeli na merodajnem mestu, je preiskava proti Ernestu Mikliču dognala, da je vsak sum neupravičen. Miklič je neovrgljivo dokazal svoj alibi in bo že danes izpuščen iz zapore. Dokazano je, da ni v prav nobeni zvezi z umorom in je le nesrečen slučaj hotel, da je bil čisto po nedolžnem aretiran in zapleten v to afero.

Umor in samomor.

Barrington, Ill. — Vdova Mrs. Margaret Allen, katere truplo je bilo najdeno na njenem domu v Barringtonu je bila umorjena po Charles A. Hambelu, ker mu ni vračala ljubezni, nakar si je tudi sam končal življenje na vlaku v katerem se je vozil.

— Naše čitatelje opozarjamo na zanimiv podlistek "Otrok božji," ki se začneja z današnjo številko.

SLOV. RESTAVRACIJA.

JOHN STAYER

Domača kuhinja in mehke pijače.

Za obisk se priporoča

Slovenem in Hrvatom

1900 W. 22nd St.

CHICAGO, ILL.

JOLIETČANI POZOR!

Naznanjam rojakom in fanom fare sv. Jožefa, da imam veliko zalogo knjig iz Knjigarne Edinost iz Chicago. Masne knjige v slovenskem in angleškem jeziku in vsakovrstne nabožne in povestne knjige trdo in mehko vezane zelo po nizki ceni. Dobite me na mojem domu:

MARKO BLUTH,

512 — No. Broadway St.

JOLIET, ILL.

Phone: Canal 4340.

VINKO ARBANAS

Edini slovenski cvetličar v Chicagi.

1320 W. 18th Street,
CHICAGO, ILL.

Vence za pogrebe, šopke za neveste in vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem točno. Po naročilu dostavljam na dom.

Cene zmerne.

(T.)

JAZ MARY ŠTALGER

CLEVELAND, O.

sem rabila Wahičovo Alpentinkuro za lase, ker so mi strašno odpadale tako, da bi bila vse zgubila, ako ne bi rabila Wahičove Alpentinkure, od katere so mi lasje takoj prenehali odpadati in dalje rasti tako, da imam sedaj en jard in tri palce dolge lase, zakar se g. Wahiču zelo zahvalim.

Imam pa še več drugih zdravil, katere bi morala imeti vsaka družina pri rokah v slučaju potrebe, kakor so moške, ženske in otročje. Za rane, opekline, kraste, grinte, bule, turrove, srbečo kožo, pruhute na glavi, zoper sive lase, revmatizem, kostobil in trganje, kurja očesa, bradovice itd. Pišite takoj po cenik, ga pošljem zastoj.

JAKOB WAHČIČ

1434 — E. 92nd St. blizu
SUPERIOR AVENUE
CLEVELAND, OHIO.

Novakove želodčne kapljice

staro zanesljivo zdravilo, ki bi moralo biti pri vsaki družini vedno pri roki za:

BOLEČINE V ŽELODCU;

PROTI PLINOM (gasom);

PROTI KRČOM V ŽELODCU — CENA 35c.

Vsa Novakova zdravila so v rabi že 40 let.

JOHN NOVAK CO.

1900 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

MARKO MIHELIČ, zastopnik.

SEVEDA FOREST CITČANI

Vedo, da se kupi najboljšo vsakovrstno železnino, ki se jo potrebuje bodisi pri grajenju domov, garaž ali karšnegakoli poslopja, kakor tudi najboljše raznotero pohištvo po najnižjih cenah pri znanem trgovcu

BENJ. EICHHOLZER

Trgovec z vsakovrstno železnino
527 — Main Street. Forest City, Pa.

(T.)